

Folketingets Europaudvalg

Christiansborg, den 15. september 2005
EU-konsulenten

Til

udvalgets medlemmer og stedfortrædere

Lissabon-strategien lige nu: Kommissionens Lissabon-program og medlemslandenes nationale reformprogrammer

Europaudvalget skal mødes med de danske medlemmer af ØSU, Regionsudvalget og Europa-Parlamentet den 19. september 2005. Amtsrådsforeningen har foreslået dagsordenspunktet "drøftelse af opfølgning på Lissabon-strategien". I den anledning fremsendes dette notat for at give et overblik over hovedpunkterne i Lissabon-strategien¹.

Fornyet Lissabon-strategi

Det Europæiske Råd (DER) vedtog på sit møde den 22.-23. marts 2005 en række konklusioner, der skal sætte ny gang i Lissabon-strategien fem år efter lanceringen på DER's møde i Lissabon i 2000. Forud for denne midtvejsevaluering af Lissabon-strategien var der almindelig enighed om, at strategien i sin daværende form ikke havde fungeret efter hensigten og ikke ville gøre EU i stand til at leve op til ambitionen om at være den mest konkurrencedygtige og dynamiske videnbaserede økonomi i verden i 2010.

Lissabon-strategien har tre overordnede dimensioner - den økonomiske, den sociale og den miljømæssige. Prioriteterne for disse tre søjler er efter den nye strategi opdelt i tre overordnede temaer: 1) Viden og innovation – drivkraften for en holdbar vækst, 2) Et område, det er attraktivt at investere og arbejde i, og 3) vækst og beskæftigelse til fordel for social samhørighed.

Udover en ny prioritering af strategiens politikker er et centralt element i den fornyede Lissabon-strategi en bedre styring af strategien via forenkling og effektivisering.

¹ Se evt. EU-note E 1 af 5. marts 2005: Kommissionens nye kick-off for Lissabon-strategien.

Den nye Lissabon-proces er bygget op omkring en treårig cyklus (2005-2008 - se bilag 1). Med udgangspunkt i de integrerede retningslinjer for vækst og beskæftigelse² skal medlemslandene fremsende nationale reformprogrammer til Kommissionen. Kommissionen udarbejder herefter synteserapporter om disse reformprogrammer og medlemslandenes opfyldelse heraf og eventuelle anbefalinger til de enkelte lande. Kommissionen har ikke sanktionsmuligheder overfor EU-lande, der ikke lever op til ambitionerne. Det Europæiske Råd behandler synteserapporterne og Kommissionens eventuelle anbefalinger på sit forårsmøde og bekræfter disse endeligt på sit møde i juni.

Herefter starter en ny "omgang", hvor medlemslandene på baggrund af Kommissionens synteserapport, de relevante rådsmøder samt DER's forårskonklusioner skal udarbejde nye nationale reformprogrammer. Det er som udgangspunkt ikke meningen, at de integrerede retningslinjer skal ændres før 2008, men retningslinjerne kan justeres.

Medlemslandenes nationale reformprogrammer

Den 15. oktober 2005 skal EU's medlemslande aflevere de første nationale reformprogrammer som led i den nye Lissabon-strategi. Da Folketinget først samles til oktober har regeringen dog aftalt med Kommissionen, at det danske program fremsendes til november. Reformprogrammerne indeholder medlemslandenes bud på, hvordan de vil leve op til målsætningerne i de integrerede retningslinjer for vækst og beskæftigelse (2005-2008), som Det Europæiske Råd bekræftede på sit møde i juni 2005.

Kommissionens Lissabon-program

Som pendant til medlemslandenes reform-programmer har Kommissionen den 20. juli 2005 vedtaget et såkaldt EU-Lissabon-program. Kommissionens Lissabon-program er en oversigt over de konkrete initiativer, som Kommissionen vil sætte i værk for at få gang i Lissabon-strategien³.

² Forslaget til de integrerede retningslinjer for vækst og beskæftigelse, 2005-2008, er behandlet i Europaudvalget under referencenummeret KOM (2005) 141, og blev endeligt vedtaget på ØKOFIN-rådsmødet den 12. juli 2005, som henholdsvis Rådets henstilling af 12. juli 2005 vedrørende de overordnede retningslinjer for medlemsstaternes og Fællesskabets økonomiske politikker (retningslinjerne 1-16) og Rådets beslutning af 12. juli 2005 om retningslinjer for medlemsstaternes beskæftigelsespolitikker (retningslinjerne 17-24).

³ KOM (2005) 330 – En fælles indsats for vækst og beskæftigelse: Fællesskabets Lissabon-program.

I overensstemmelse med hovedlinjerne i den fornyede Lissabon-strategi er Kommissionens initiativer centreret om tre hovedtemaer: 1) viden og innovation for vækst, 2) Europa - et mere attraktivt sted at investere og arbejde, 3) flere og bedre arbejdspladser.

Under disse hovedlinjer har Kommissionen fokus på otte temaer:

- støtte til viden og innovation i Europa
- reform af statsstøttepolitikken
- forbedring og forenkling af de lovgivningsrammer, der gælder for virksomheder
- fuldførelse af det indre marked for tjenesteydelser
- indgåelse af en ambitiøs aftale i Doha-runden
- afskaffelse af barriererne for arbejdskraftens og den fysiske mobilitet på arbejdsmarkedet og i uddannelsessektoren
- udvikling af en fælles tilgang til økonomisk migration
- understøttelse af de tiltag, der iværksættes for at klare de sociale følger af økonomiske omstruktureringer.

Kommissionens Lissabon-program indeholder en liste over planlagte initiativer på lovgivningsområdet, finansielle initiativer og politiske tiltag (se bilag 2).

Folketinget og Lissabon-strategien

Folketinget er løbende inddraget i Lissabon-strategien via den danske model for behandling af EU-sager, hvor regeringen orienterer om sager af væsentlig betydning og forelægger Europaudvalget forhandlingsoplæg, når der er tale om vedtagelser af større rækkevidde. Senest har udvalget bedt om at blive orienteret om regeringens arbejde med det nationale reform-program (spsm. 18 af 1. september 2005).

Med venlig hilsen

Marianne Treumer Ammitzbøll
(Tlf. 3637)

Lissabon-strategiens cyklus

22.-23. marts 2005

Det Europæiske Råds forårstopmøde - En ny start for Lissabon-strategien

12. juli 2005

De integrerede retningslinjer for vækst og beskæftigelse blev vedtaget på ØKO-FIN-rådsmødet efter Det Europæiske Råds godkendelse på topmødet i juni 2005.

15. oktober 2005

Medlemslandene skal aflevere de nationale reformprogrammer til Kommissionen

Januar 2006

Kommissionen forelægger sin første omgang årlige fremskridtsrapporter. Kommissionen kan foreslå opdateringer til de integrerede retningslinjer og komme med landespecifikke anbefalinger.

Januar- marts 2006

Input fra de relevante rådsformationer samt Europa-Parlamentet

Marts 2006

Det Europæiske Råd vil på sit forårstopmøde vurdere udviklingen og de tilpasninger til de integrerede retningslinjer, som Kommissionen evt. har foreslået.

Juni 2006

Det Europæiske Råd vedtager opdaterede retningslinjer og anbefalinger

Medio oktober 2006

Medlemslandene skal aflevere nye nationale reform-programmer

Januar 2007

Kommissionen forelægger sine årlige fremskridtsrapporter.

Lovgivningsinitiativer, finansieringsinitiativer og politiske tiltag i Kommissionens Lissabon-program (2005-2008)

Der er ikke tale om en komplet oversigt, da Kommissionens liste indeholder mere end 100 initiativer. Initiativerne i boksene er de initiativer, Kommissionen selv har fremhævet som centrale for Lissabon-strategien.

1. LOVGIVNINGSINITIATIVER

Tema: Viden og Innovation

Initiativ	Beskrivelse	Reference
Forslag til forordning om EF-patent	Formålet er at etablere et effektivt og billigt EU-system med central udstedelse af patenter med umiddelbar virkning i medlemslandene og en central domstol.	KOM (2000) 412 Der er endnu ikke opnået enighed i Rådet om forslaget.

Under temaet viden og innovation nævner Kommissionen desuden et forslag om **revision af lovgivningen om elektronisk kommunikation**, der forventes fremsat sidst i 2006 samt et forslag til **revision af "TV-uden-grænser-direktivet"**, der forventes fremsat sidst i 2005. Kommissionen nævner desuden det i 2005 vedtagne **ØKO-designdirektiv** (2005/32/EF af 6. juli 2005 om krav til miljøvenligt design af energiforbrugende produkter m.m.).

Tema: EU – et attraktivt sted at investere og arbejde

Initiativ	Beskrivelse	Reference
Servicedirektivet (tjenesteydelser i det indre marked)	Direktivforslagets formål er at fjerne hindringer for den fri udveksling af tjenesteydelser i det indre marked	KOM (2004) 002. Det er ikke officielt bekræftet, men det forventes, at Europa-Parlamentet afslutter førstebehandlingen af forslaget ved plenarmødet den 24. eller 25. oktober 2005.

Doha-runden	De væsentligste forhandlinger i WTO, som skal skabe bedre betingelser for verdenshandelen. Forhandlingerne forventes tidligst afsluttet ultimo 2006 eller primo 2007.	Se evt. regeringens orientering fra 1. halvår 2005 om væsentlige sager i WTO-regi – omdelt på EEU alm. del – bilag 269
Direktiv om betalingserviceydelse	Direktivet skal sikre en ensartet betalingsinfrastruktur, en passende beskyttelse af forbrugerne samt juridisk sikkerhed for alle parter.	Ifølge planen skal direktivforslaget fremsættes i 3. kvartal af 2005, men dette er endnu ikke sket.
Rammedirektiv om clearing og afvikling	Skal indføre en sikker juridisk ramme, der kan garantere friheden til at tilbyde clearing- og afviklingssystemer for værdipapirer over hele EU på grundlag af fælles krav.	Kommissionen forventer at vedtage forslaget i starten af 2006.
Forslag om et ensartet skattegrundlag	Forslaget skal fjerne grænseoverskridende skattehindringer indenfor selskabsbeskatning	Kommissionen forventer at vedtage et forslag i april 2008.
Omfattende reform af statsstøttepolitikken	Kommissionen nævner her seks forslag som blandt andet skal forbedre mulighederne for at evt. statsstøtte går til forskning og udvikling, innovation og risikovillig kapital til små virksomheder m.m.	Se evt. Kommissionens meddelelse om en handlingsplan for statsstøttepolitikken KOM (2005) 107

Under dette tema nævner Kommissionen derudover 14 andre forslag - herunder 10. selskabsdirektiv og 14. selskabsdirektiv samt 3. jernbanepakke og forslaget om eurovignetten.

Under temaet flere og bedre arbejdspladser nævner Kommissionen fire initiativer – forslag til direktiv og henstillinger om lettelse af medlemslandenes udstedelse af ensartede visa til kortvarigt ophold for forskere fra tredjelande (KOM (2004) 178), direktivet om anerkendelse af erhvervsmæssige kvalifikationer, direktivet om gennemførelse af princippet om lige muligheder for og ligebehandling af mænd og kvinder i forbindelse med beskæftigelse og erhverv samt et forslag om adgangen til at medbringe supplerende pensioner.

2. FINANSIERINGSINITIATIVER

Bemærk at det i denne kategori af tiltag kun er de initiativer, Kommissionen selv har fremhævet som nøgleinitiativer, der er taget med i oversigten.

Initiativ	Beskrivelse	Reference
Kommissionen vedtog den 14. juli 2004 fem forslag med henblik på reform af samhørighedspolitikken for perioden 2007-2013	Pakken af forordninger omfatter en generel forordning, der fastlægger et fælles regelsæt, samt specifikke forordninger for Den Europæiske Fond for Regionaludvikling (EFRU), Den Europæiske Socialfond (ESF) og Samhørighedsfonden. Desuden foreslås der en ny forordning, der skal give medlemsstaterne og regionerne frivillige rammer for at etablere myndigheder med ansvar for grænseoverskridende samarbejde.	Se henholdsvis KOM (2004) 492, KOM (2004) 495, KOM (2004) 493, KOM (2004) 494 og KOM (2004) 496
Beslutning om operationelle programmer for struktur- og samhørighedsfondene		Et forslag hertil forventes vedtaget af Kommissionen i 3. kvartal af 2006
Beslutning om programmeringen af udviklingen af landdistrikterne		Et forslag hertil forventes vedtaget af Kommissionen i 4. kvartal af 2006

Tema: viden og innovation

Initiativ	Beskrivelse	Reference
7. rammeprogram for forskning og udvikling (2007-2013)	Rammeprogrammet for forskning og teknologisk udvikling skal samle de europæiske forskningsbestræbelser inden for bestemte nøgleområder og prioriterede teknologier.	KOM (2005) 119

Tema: EU – et bedre sted at investere og arbejde

Initiativ	Beskrivelse	Reference
SESAME – et program til modernisering af den europæiske luftfartskontrol	SESAME er et program til modernisering af lufttrafikkontrollen i den europæiske luftfart. Programmet består af to faser – en analyse fase frem til 2007 og en implementeringsfase fra 2007 - 2020	Se http://www.eurocontrol.int/sesame/public/subsite_homepage/homepage.html

3. POLITISKE TILTAG

Bemærk at det i denne kategori af tiltag kun er de initiativer, Kommissionen selv har fremhævet som nøgleinitiativer, der er taget med i oversigten.

Initiativ	Beskrivelse	Reference
Samhørighedspolitikken bidrag til vækst og beskæftigelse: Fællesskabets strategiske retningslinjer for 2007-2013	Når retningslinjerne er vedtaget af Rådet, kommer de til at danne grundlag for tilrettelæggelsen af de nationale strategiske reference-rammer og de konkrete programmer, de resulterer i.	KOM (2005) 299

De strategiske retningslinjer for udvikling af landdistrikterne	Som ovenfor	KOM (2005) 304
--	-------------	----------------

Tema: Viden og innovation

Initiativ	Beskrivelse	Reference
Handlingsplan om statsstøttereform	Handlingsplanen følger overordnet to spor. For det første skal evt. statsstøtte helst koncentrerer om forbedring af EU-virksomhedernes konkurrenceevne og oprettelse af varige job (mere støtte til forskning & udvikling, innovation og risikovillig kapital til små og mellemstore virksomheder) og om fremme af social og regional samhørighed og forbedring af de offentlige tjenester. Derudover skal procedurerne rationaliseres og strømlines.	KOM (2005) 107 - se evt. EU-note E 11 af 17. juni 2005 - Høring over Kommissionens handlingsplan for en omfattende reform af statsstøttepolitikken.
Meddelelse om en moderne industripolitik	Meddelelsen skal bekræfte EU's industripolitik i lyset af den fornyede Lissabonstrategi, og vil være udgangspunktet for de kommende års arbejdsprogram.	Skulle være fremsat i 3. kvartal af 2005, men dette er endnu ikke sket.
Meddelelse om investering i forskning (3 % af BNP) – hvad er der opnået og hvad er vejen frem.	Kommissionen bekræfter vigtigheden af at nå målet med en investering på 3 % af BNP i forskning og evaluerer de hidtil opnåede resultater.	Skulle være fremsat i 3. kvartal af 2005, men dette er endnu ikke sket.

Tema: EU- et attraktivt sted at investere og arbejde

Initiativ	Beskrivelse	Reference
Strategi for håndhævelse af intellektuelle ejendomsretigheder i tredjelande	Handlingsplanen foreslår indkredsning af hvilke lande der i første række skal sættes ind overfor. Der vil blive lagt vægt på fagligt samarbejde og bistand til at hjælpe tredjelande med at bekæmpe varemærkeforfalskning, men Kommissionen vil ikke tøve med at udløse alle bilaterale og multilaterale sanktionsordninger over for lande, som er involveret i systematiske overtrædelser. Kommissionen vil lancere informationskampagner rettet mod brugere og forbrugere i tredjelande og støtte oprettelsen af offentlige/private partnerskaber til håndhævelsesopgaver.	Ikke specifik reference, men kan findes på tysk/fransk på http://europa.eu.int/comm/trade/issues/sectoral/intell_property/strategy_tc.htm
Kommissionens meddelelse om bedre regulering	Meddelelsen præsenterer det fremtidige arbejde med bedre regulering i EU og ligger i forlængelse af Kommissionens handlingsplan for bedre regulering fra juni 2002.	KOM (2005) 97

Tema: Flere og bedre arbejdspladser

Initiativ	Beskrivelse	Reference
Handlingsplan for lovlig migration	Baseret på input fra hørin- gen over grønbogen om økonomisk migration vil Kommissionen præsentere en handlingsplan for lovlig indvandring til EU.	Handlingsplanen forventes vedtaget sidst i 2005.
Høring vedrørende et Eu- ropæisk Teknologisk Insti- tut	Kommissionen vil høre medlemslandene og offent- ligheden om de praktiske aspekter ved oprettelsen af et europæisk teknologisk in- stitut.	Kommissionen forventer at udsende et dokument i 1. kvartal af 2006
Forslag til en ramme for europæiske kvalifikationer	Som led i handlingsplanen om grundlæggende kvalifi- kationer og mobilitet skal der indføres en mere ensar- tet, gennemsigtig og fleksi- bel ordning til anerkendelse af kvalifikationer.	Kommissionen forventer at udsende et dokument i 2. kvartal af 2006.